

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

03.07.2023

Lēmums Nr. 4-02/47/2023
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātājs:

Daugavpils valstspilsētas pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000077325, juridiskā adrese: Krišjāņa Valdemāra iela 1, Daugavpils, LV – 5401, e – pasts: info@daugavpils.lv.

Daugavpils pašvaldības Centrālās pārvaldes Pilsēt būvniecības un būvniecības departaments, adrese: Raiņa iela 28, Daugavpils, LV – 5401, e – pasts: ppdep@daugavpils.lv (turpmāk arī – Izstrādātājs).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Daugavpils valstspilsētas teritorijas plānojuma grozījumi (turpmāk – Teritorijas plānojuma grozījumi).

Izvērtētā dokumentācija:

Daugavpils pašvaldības Centrālās pārvaldes Pilsēt būvniecības un būvniecības departamenta 2023. gada 5. aprīļa vēstule Nr. 2 – 7/346 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu teritorijas plānojuma grozījumiem*” (turpmāk – Vēstule), 2023. gada 6. jūnija iesniegums par plānošanas dokumenta “*Daugavpils valstspilsētas pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde*” izstrādes uzsākšanu (turpmāk – Iesniegums), Daugavpils valstspilsētas pašvaldības domes 2023. gada 23. februāra lēmums Nr. 95 (protokols Nr. 5, 9. §) “*Par Daugavpils valstspilsētas pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu*” (turpmāk – Lēmums) un tā pielikums “*Teritorijas plānojuma grozījumu darba uzdevums*” (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 31. marta vēstule Nr. 11.2/Ap/4186/2023 “*Nosacījumi Daugavpils valstspilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei*”, Veselības inspekcijas 2023. gada 27. aprīļa vēstule Nr. 2.4.7.–1./390 “*Par konsultācijām par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūru*”, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2023. gada 26. maija vēstule Nr.4.8/3409/2023–N “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu teritorijas plānojuma grozījumiem*”.

Plānošanas dokumenta Izstrādātāja viedoklis:

Teritorijas plānojuma grozījumiem nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi

novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums).

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satūra noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmi uz vidi novērtējums*” 23.¹ panta pirmā daļa paredz (turpmāk – Likums), ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2023. gada 6. aprīlī Birojā saņemta Izstrādātāja 2023. gada 5. aprīļa Vēstule¹ un 2023. gada 7. jūnijā saņemts Izstrādātāja 2023. gada 6. jūnija Iesniegums², informējot par Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu. Atbilstoši Vēstulei, Iesniegumam, Lēmumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Teritorijas plānojuma grozījumi tiek izstrādāti saskaņā ar Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam³ (turpmāk – Stratēģija) un Daugavpils valstspilsētas teritorijas plānojumu⁴ (turpmāk – Teritorijas plānojums).
 - 2.2. Atbilstoši Darba uzdevumam, Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes mērķis ir nodrošināt Teritorijas plānojuma atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, precizēt to, ņemot vērā Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2020. gada 10. jūnija vēstuli Nr. 15-2/5216 “*Par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojumu*”⁵ par Teritorijas plānojuma īstenošanas atļauju, kā arī veikt nepieciešamās izmaiņas atbilstoši institūciju un iedzīvotāju priekšlikumiem, izvērtējot to atbilstību Stratēģijai. Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes ietvaros cita starpā paredzēts grozīt un precizēt Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN) atbilstoši institūciju un iedzīvotāju priekšlikumiem; grozīt un precizēt Teritorijas plānojuma funkcionālo zonējumu zemes vienībām atbilstoši fizisko un juridisko personu priekšlikumiem un kopumā visu funkcionālo zonu apbūves parametrus, ņemot vērā pilsētas apkaimēs esošo situāciju; izvērtēt un nepieciešamības gadījumā precizēt Teritorijas plānojumā noteikto teritoriju ar īpašiem noteikumiem (TIN3, TIN4, TIN42, TIN44, TIN45, TIN46, TIN47, TIN5, TIN51, TIN7, TIN71)⁶ robežas; noteikt teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, norādot tās kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem u.c. Iesniegumā norādīts, ka Teritorijas plānojuma grozījumos veiktās

¹ Biroja reģistrācijas Nr. 4-01/776.

² Biroja reģistrācijas Nr. 4-01/1463.

³ Pieejama vietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_21829.

⁴ Daugavpils pilsētas domes 2020. gada 24. marta lēmumu Nr. 160 (prot. Nr. 14, 1.§) “*Par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma redakcijas 3.0. un Vides pārskata apstiprināšanu*”.

⁵ Pieejama vietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_14552.

⁶ Atbilstoši Teritorijas plānojuma TIAN 5. nodaļai, Teritorija, kurai izstrādājams detālplānojums (TIN3), Autentiskas vides apbūves teritorijas (TIN4), Autentiskas vides apbūves teritorijas (TIN42), Kultūrvēsturiski vērtīgas teritorijas (TIN44), Vēsturiskās apbūves teritorijas kurām daļēji saglabājušās raksturīgās laikmeta iezīmes (TIN45), Vēsturiskās apbūves teritorijas kurām daļēji saglabājušās raksturīgās laikmeta iezīmes (TIN46), Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija (TIN47), Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5), Ainaviski vērtīga teritorija (TIN51), Nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7), Vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN71).

- izmaiņas tiks sabalansētas ar vides un kultūrvēsturiskā mantojuma – ūdeņi, meži, mežaparki, bioloģiskā un ainaviskā daudzveidība, kultūras pieminekļi, pašvaldības nozīmes aizsargājamās kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas, gaisa kvalitāte, iedzīvotāju dzīves vides kvalitāte u.c. aizsardzību, saglabāšanu un to kvalitātes paaugstināšanu.
- 2.3. Iesniegumā nav sniegta informācija, vai Teritorijas plānojuma grozījumos ir plānotas darbības, kas atbilstu Likumā 1. un 2. pielikuma kritērijiem.
 - 2.4. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju Daugavpils valstspilsētas administratīvajā teritorijā atrodas vairāki īpaši aizsargājami dabas pieminekļi – aizsargājami koki un reģistrētas bioloģiski vērtīgo zālāju platības; citas īpaši aizsargājamas dabas vērtības nav reģistrētas. Iesniegumā norādīts, ka Teritorijas plānojuma grozījumos nav plānotas jaunas darbības / apbūve īpaši aizsargājamo dabas vērtību tuvumā.
3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III nodaļas 5. un 6. punktu pirms plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanas izstrādātāja konsultējas ar Dienestu, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un minēto konsultāciju rezultātus iesniedz Birojā. Iesniegumam pievienotas:
 - 3.1. Dienesta 2023. gada 31. marta vēstule Nr. 11.2/Ap/4186/2023 “*Nosacījumi Daugavpils valstspilsētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei*”, kurā ir izteikts viedoklis, ka Teritorijas plānojuma grozījumiem būtu nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru, cita starpā vadoties no piesardzības principa, jo Darba uzdevumā ir paredzētas funkcionālā zonējuma izmaiņas (atbilstoši fizisko un juridisko personu priekšlikumiem), tā īstenošanai var būt būtiska ietekme uz vidi un cilvēku veselību, kā arī plānojamā teritorijā vides problēmas ir iespējamās un pastāv (piemēram, piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, gaisa kvalitāte ap lielākajām sadedzināšanas iekārtām, rūpniecisko avāriju riska objektu, ražošanas teritoriju tuvums dzīvojamai apbūvei u.c. jūtīgām teritorijām, degradēto teritoriju revitalizācija, notekūdeņu attīrīšana un virszemes ūdeņu kvalitāte u.c.). Vienlaikus Dienests ir izvirzījis vairākus nosacījumus plānošanas dokumenta izstrādei, t.sk. jaunu blīvu apbūves teritoriju plānošanai, dažāda veida aizsargjoslu noteikšanai atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām, centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas plānošanai.
 - 3.2. Veselības inspekcijas 2023. gada 27. aprīļa vēstule Nr. 2.4.7.–1./390 “*Par konsultācijām par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūru*”. Veselības inspekcija norādījusi, ka neuzstāj uz Stratēģiskās novērtējuma procedūras piemērošanu Teritorijas plānojuma grozījumiem. Vienlaikus Veselības inspekcija rekomendē plānošanas dokumenta izstrādāšanas laikā pievērst uzmanību jautājumiem, kam ir būtiska ietekme uz vidi un cilvēka veselību, t.i., trokšņa piesārņojumam un prettrokšņa pasākumiem, objektu pievienošanai centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, atkritumu apsaimniekošanai, virszemes ekoloģiskajai situācijai.
 - 3.3. DAP administrācijas 2023. gada 26. maija vēstule Nr.4.8/3409/2023–N “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu teritorijas plānojuma grozījumiem*”. DAP administrācija norādījusi, ka, ja veicot Teritorijas plānojuma grozījumus, tiks ievēroti Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. pantā noteiktie teritorijas attīstības plānošanas pamatprincipi un DAP administrācijas 2023. gada 24. marta vēstulē

Nr. 4.8/1918/2023 – N izvirzītie nosacījumi, Teritorijas plānojuma grozījumiem nav nepieciešams piemērot Stratēģiskā novērtējuma procedūru.

4. Konkrētais plānošanas dokuments nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
 - 4.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² panta 2. punkts noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekme uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
 - 4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
 - 4.3. Izskatot lietas materiālus, Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes ietvaros paredzētas izmaiņas Teritorijas plānojuma TIAN un grafiskajā daļā, cita starpā paredzēts grozījumus un precizējumus aktuālajā funkcionālajā zonējumā atbilstoši fizisko un juridisko personu priekšlikumiem, kas saņemti, īstenojot Teritorijas plānojumu. Iesniegumā nav norādes, vai paredzētās izmaiņas Teritorijas plānojumā rada priekšnoteikumus Likuma 1. un / vai 2. pielikuma darbību īstenošanai.
 - 4.4. Ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību un nozīmi pašvaldības teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanā, kā arī to, ka, uzsākot plānošanas dokumenta izstrādi, informācija par plānotajām izmaiņām nav pilnīga, savukārt pašreizējo teritoriju izmantošanas un / vai nosacījumu maiņa / definēšana (piemēram, potenciāli ražošanas teritoriju paplašināšanai / izveidei, teritoriju transporta infrastruktūras attīstībai precizēšana) var būt nozīmīga un būtiska arī publiskās un dzīvojamās apbūves teritoriju drošības, trokšņa un smaku traucējumu ievērtēšanas aspektā, Birojs secina, ka ar plānošanas dokumenta izstrādi un īstenošanu ir iespējamās būtiskas izmaiņas Daugavpils valstspilsētas teritorijas turpmākajā attīstībā salīdzinājumā ar esošo atļauto teritorijas izmantošanu un tās ir saistītas arī ar aktuālu vides jautājumu risināšanu ilgtermiņā, kurām uzmanību ir vēršis gan Dienests, gan Veselības inspekcija (Likuma 23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d” apakšpunkts, 2. punkta “a”, “b”, “d”, “e” apakšpunkts, 3. punkta “c”, “d” apakšpunkts). Turklāt nevar izslēgt, ka plānošanas dokumenta risinājumi var noteikt priekšnoteikumus (arī jaunu) Likuma 1. un / vai 2. pielikuma darbību īstenošanai.

5. Tādejādi Birojs konstatē, ka šajā gadījumā nav piemērojams Likuma 4. panta piektajā daļā noteiktais izņēmums, kad Stratēģisko novērtējumu var neveikt⁷. Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā un piektā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Turklāt viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā attīstības plānošanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1. punkts), kas pamato savlaicīgas vides problēmu novēršanas lietderību, kas šajā gadījumā ir aktuāli, plānojot apbūves teritoriju attīstību kopskatā ar inženierkomunikāciju nodrošinājumu un dažāda veida tās funkcijām (dzīvojamā apbūve, rūpniecības teritorijas, transporta infrastruktūra u.c.), nosakot konkrētus ierobežojumus / nosacījumus arī TIAN, tostarp attiecībā uz Likuma 1. un 2. pielikumā minēto darbību izvietojuma pieļaujamību/ierobežojumiem konkrētajā funkcionālajā zonējumā. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi, t.sk. konfliktsituāciju novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu.
6. Plānošanas dokumentā plānotās izmaiņas teritorijas izmantošanā jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka “*vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās*”, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt konkrētus jaunus plānošanas dokumenta risinājumus, t.sk. iespēju robežās ar teritoriālu piesaisti, kā arī, izstrādājot vides pārskatu ir jāņem vērā 23.⁵ panta trešajā daļā noteiktais “*izstrādātājs konsultējas ar kompetento institūciju par vides pārskata detalizācijas pakāpi*”. Turklāt konkrētajā gadījumā, ņemot vērā to, ka Teritorijas plānojumam ir veikts Stratēģiskais novērtējums⁸ un pašvaldībai 2024. gadā Birojā ir jāiesniedz monitoringa ziņojums, veicot Teritorijas plānojuma grozījumu Stratēģisko novērtējumu un sagatavojot vides pārskatu, Birojs rekomendē izmantot aktuālākos Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa datus (piemēram, sniedzot informāciju par esošo vides stāvokli).

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
- Teritorijas attīstības plānošanas likums.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.

⁷ Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka “*šā panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuri attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī, kā arī šā panta trešajā daļā minēto plānošanas dokumentu nelieliem grozījumiem stratēģisko novērtējumu neveic, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi*”.

⁸ Birojs 2019. gada 25. februārī ir izdevis atzinumu Nr. 4 – 03/4 “*Par Daugavpils pilsētas teritorijas plānojuma Vides pārskatu*”, pieejams vietnē: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/atzinumi>.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešajā un piektajā daļā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (Likuma 23.² panta 1. punkta "a", "b", "c", "d" apakšpunkts, 2. punkta "a", "b", "c", "d", "e" apakšpunkts, 3. punkta "c", "d" apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Daugavpils novada teritorijas plānojuma grozījumiem.

Direktore

(*paraksts**)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Vineta Maskava
vineta.maskava@vpvb.gov.lv

Lēmums nosūtīts:

1. Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Daugavpils pašvaldības Centrālās pārvaldes Pilsēt būvniecības un būvniecības departaments, e- pasts: ppdep@daugavpils.lv.
3. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.